

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN SUCEAVA
EXAMENUL NAȚIONAL DE BACALAUREAT – noiembrie 2025
ISTORIE

Simulare

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A., După moartea lui Traian a fost făcut împărat Aelius Hadrianus. [...] el a rechemat armatele din Asiria [...]. A încercat să facă același lucru și în Dacia, dar l-au oprit de la aceasta prietenii săi, ca nu cumva să fie dați pe mâna barbarilor o mulțime de cetățeni romani; deoarece Traian, după cucerirea Daciei, adusese o mulțime foarte mare de oameni din toate colțurile lumii romane pentru popularea orașelor și cultivarea ogoarelor: căci Dacia fusese secătuită de bărbați în urma lungului război al lui Decebal. [...] Dacia, pe care Traian o alipise imperiului dincolo de Dunăre, a fost pierdută. Grecia, Macedonia, Pontul, Asia au fost devastate de goți. Pannonia a fost pustiită de către sarmați și cvazi. [...] După acesta a luat puterea imperială Aurelian, de loc din Dacia Ripensis; [...] acesta a învins cu multă vitejie pe goți. Datorită diferitelor sale războaie norocoase, el a restabilit puterea romană în vechile ei hotare”. (Eutropius, *Scurtă istorie de la întemeierea Romei*, sec. al IV-lea)

B., Teza autohtoniei românilor se bazează pe continuitatea neîntreruptă a populației, de la geto-daci la daco-romani. În afara triburilor geto-dace care s-au supus romanilor, deci n-au fost exterminate, toponimia, hidronimia (...) Daciei romane, faptul că din provincie s-au recrutat numeroase trupe auxiliare și, îndeosebi, descoperirile arheologice dovedesc prezența neîntreruptă a autohtonilor atât în Dacia, cât și în Moesia. După anul 602, în urma micșorării numărului slavilor din nordul Dunării, raportul de forțe s-a schimbat în favoarea autohtonilor, dispunând de o organizare social-politică mai adecvată împrejurărilor istorice. În cursul conviețuirii cu slavii, daco-romanii au reușit să-i asimileze și să dea naștere românilor.” (Al.Graur, Gh.Ștefan, *Dicționar de istorie veche a României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un împărat roman precizat în sursa A.	2 puncte
2. Precizați secolul la care se referă sursa B.	2 puncte
3. Menționați câte un spațiu istoric precizat în sursa A, respectiv în sursa B.	6 puncte
4. Scrieți litera corespunzătoare sursei care susține rolul slavilor în etnogeneza românească.	3 puncte
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (<i>cauză</i> , respectiv <i>efect</i>).	7 puncte
6. Prezentați două aspecte din secolul al XX-lea referitoare la romanitatea românilor.	6 puncte
7. Menționați o caracteristică a izvoarelor istorice care susțin romanitatea românilor în secolul al XV-lea.	4 puncte

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Principalele consecințe ale retragerii aureliene n-au fost de ordin militar, căci n-a urmat o ocupație străină a teritoriilor părăsite de armatele romane, nu s-a cedat provincia unor grupuri barbare, ci de ordin demografic, politic și social-economic. [...] Demografic, retragerea aureliană a avut urmări însemnate, deoarece, pe lângă armată (implicit familiile militarilor) au plecat numeroși civili, legați prin interese de armata romană, ori care preferau să trăiască în Imperiul Roman, în noua „Dacie” sud-dunăreană întemeiată de Aurelian. Părăsirea Daciei traiane de o parte a populației s-a produs în baza liberei inițiative a celor ce plecau; hotărârea nu aparținea statului roman fiindcă nici în momentele de cumpănă de la începuturile domniei lui Hadrian, când împăratul se gândea să părăsească provincia, nu s-a pus problema retragerii cetățenilor romani, ci s-a subliniat pericolul pe care-l vor avea de înfruntat romanii rămași pradă barbarilor. Scăderea populației, deși fenomen general în fosta provincie, nu s-a produs pretutindeni cu aceeași intensitate, ci în funcție de diverse situații – de la o scădere dramatică în marile centre militare, până la una abia perceptibilă (ori deloc) în zone rurale retrase.

Actul retragerii aureliene nu înseamnă însă momentul final al romanismului. [...] După retragerea aureliană (271) se perpetuează o *romanitate fără imperiu* prin populația daco-romană latinofonă, deprinsă cu civilizația provincială romană, de expresie mult mai modestă de acum înainte. Dominante sunt restrângerea activității economice, revenirea la economia naturală, ruralizarea. Se alterează treptat calitatea vieții, obiceiurile, legile. [...] Asistăm acum la o risipire și distrugere a bogățiilor, a ceea ce se acumulase de generațiile anterioare. Dispar adevăratele fortificații, dispar termele și templele. Reapare probabil foametea.”
(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Menționați din sursa dată, împăratul roman care a intenționat să părăsească provincia nord-dunăreană. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la caracteristicile *romanității fără imperiu*. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la urmările demografice ale retragerii aureliene din Dacia, susținându-l cu două informații selectate din sursă **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia originea romană a românilor a fost politizată în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte.**

SUBIECTUL al III-lea**(30 puncte)**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre *evoluția politică a spațiului românesc în Evul Mediu și la începuturile modernității*, având în vedere:

- menționarea a câte două autonomii locale atestate în spațiul românesc intracarpatic, respectiv în spațiul românesc extracarpatic, în secolele al IX-lea – al XIII-lea;
- precizarea statului medieval din spațiul românesc sud-carpatic și prezentarea unei acțiuni desfășurate pentru constituirea acestuia în secolul al XIV-lea;
- precizarea a două fapte istorice desfășurate pentru constituirea sau consolidarea statului românesc din Estul Carpaților, în a doua jumătate a secolului al XIV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția unei instituții centrale din spațiul românesc la începutul secolului al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și încadrarea eseului în **limita de spațiu** precizată.